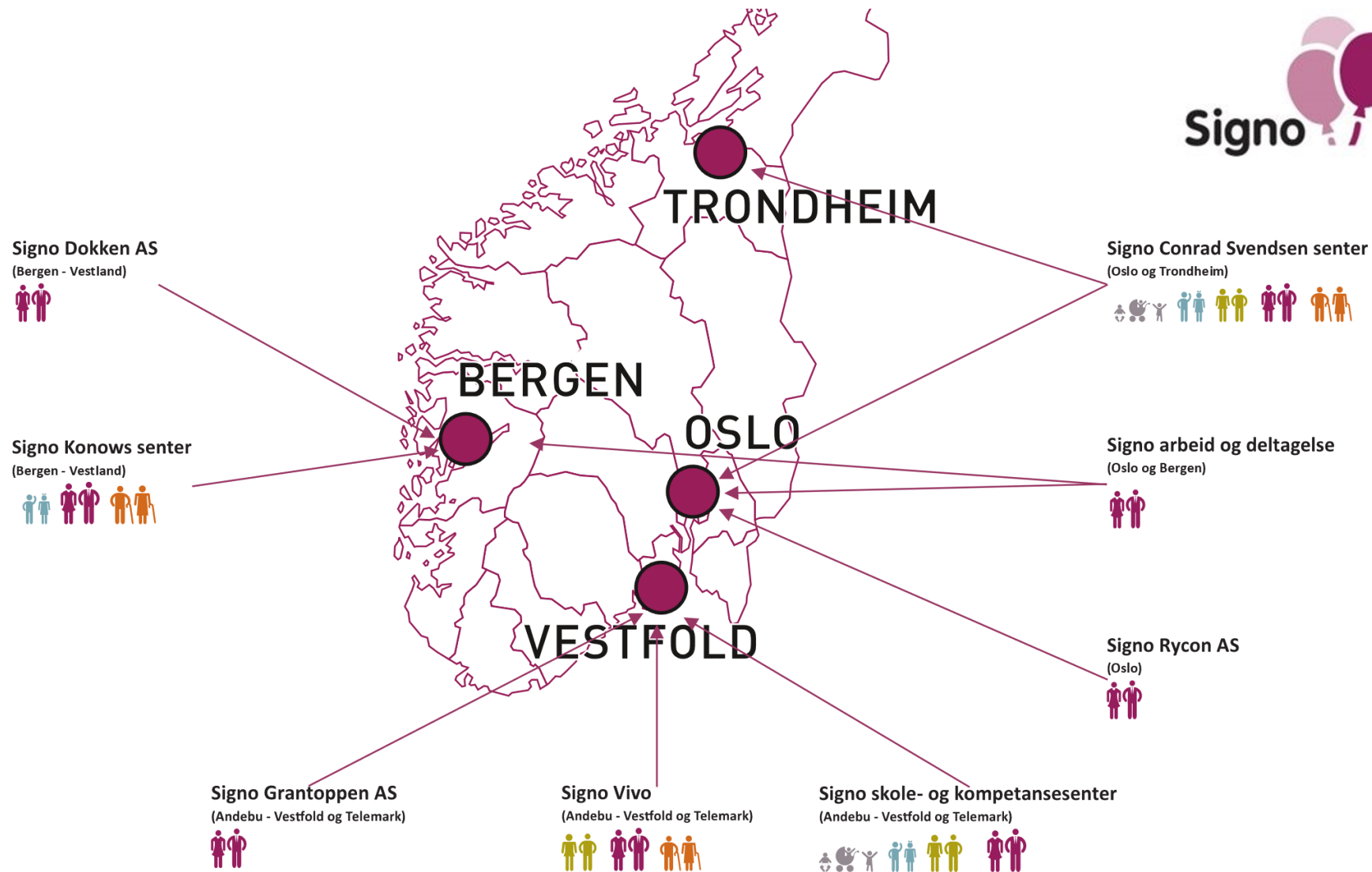

Lost in translation – Hvordan møte migranter med sansetap i utredning og rehabilitering?

Karianne Grimsmo Johnsen, MA
Catharina Fallet Sundby, Audiopedagog MA

Avdeling for Rehabilitering, helse og språk
Signo Conrad Svendsen senter

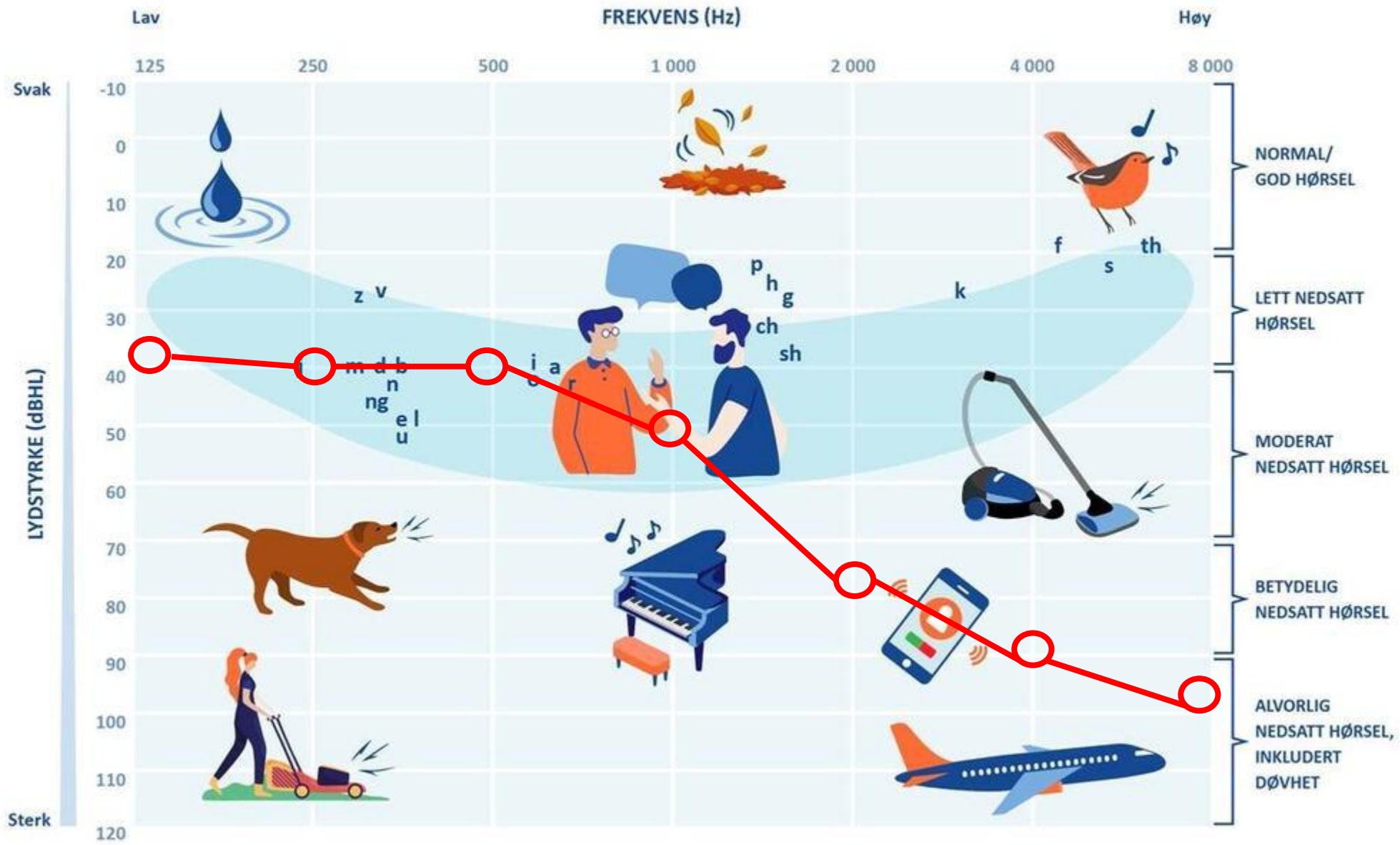

**1 million
nordmenn har
nedsatt hørsel**

**5 533 582
Innbyggere i Norge**

Kilde: HUNT4-undersøkelsen (Helseundersøkelsen i Trøndelag). (2020)

Hørselssimulator

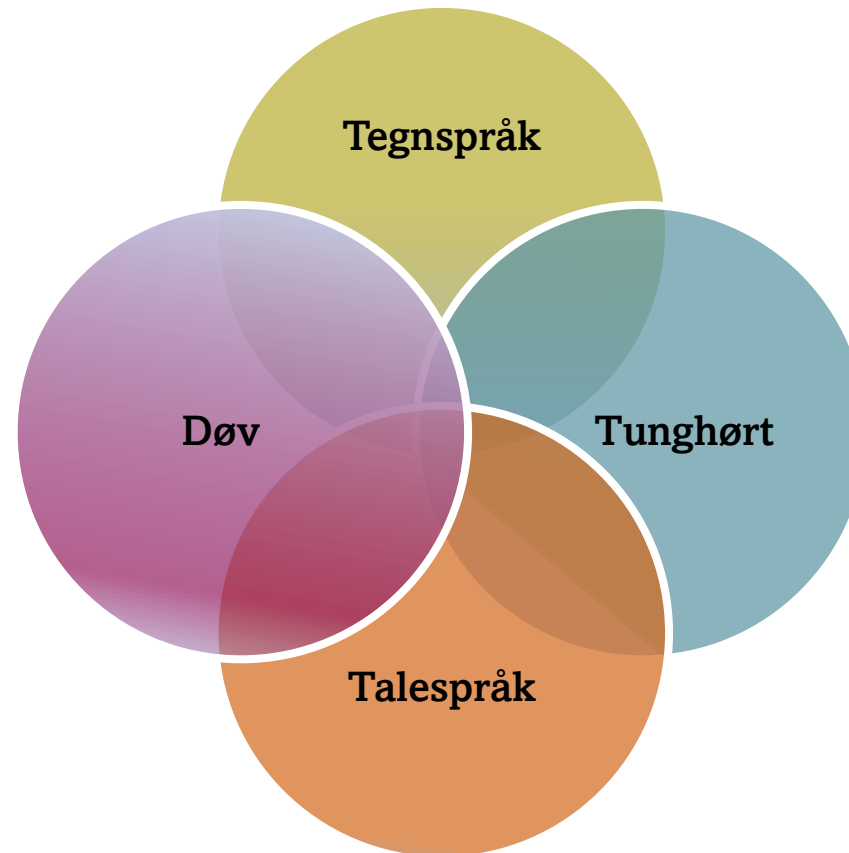
- **Moderat hørselstap**

- <https://simulator.helsekompetanse.no/horselstapsimulator/#h5pbookid=2&chapter=h5p-interactive-book-chapter-756089ab-be06-4f68-9aa8-983eaf8965ae§ion=0>

- **Alvorlig hørselstap**

- <https://simulator.helsekompetanse.no/horselstapsimulator/#h5pbookid=2&chapter=h5p-interactive-book-chapter-6be7c244-ee5d-45cd-9b1b-a9261f03c1c6§ion=0>

En heterogen gruppe

Døvblindhet

- *En kombinert syns- og hørselshemming av så alvorlig grad at de nedsatte sansene vanskelig kan kompensere for hverandre. (Nasjonalt kompetansetjeneste for døvblinde, 2016).*

Synssimulator

- **Innskrenket synsfelt moderat grad**

- <https://simulator.helsekompetanse.no/horselstapsimulator/#h5pbookid=2&chapter=h5p-interactive-book-chapter-6be7c244-ee5d-45cd-9b1b-a9261f03c1c6§ion=0>

- **Lysømfintlighet alvorlig grad**

- <https://simulator.helsekompetanse.no/syn/innskrenket-synsfelt/#h5pbookid=7&chapter=h5p-interactive-book-chapter-c0bbb65f-cf57-4232-9833-cca0583460e6§ion=0>

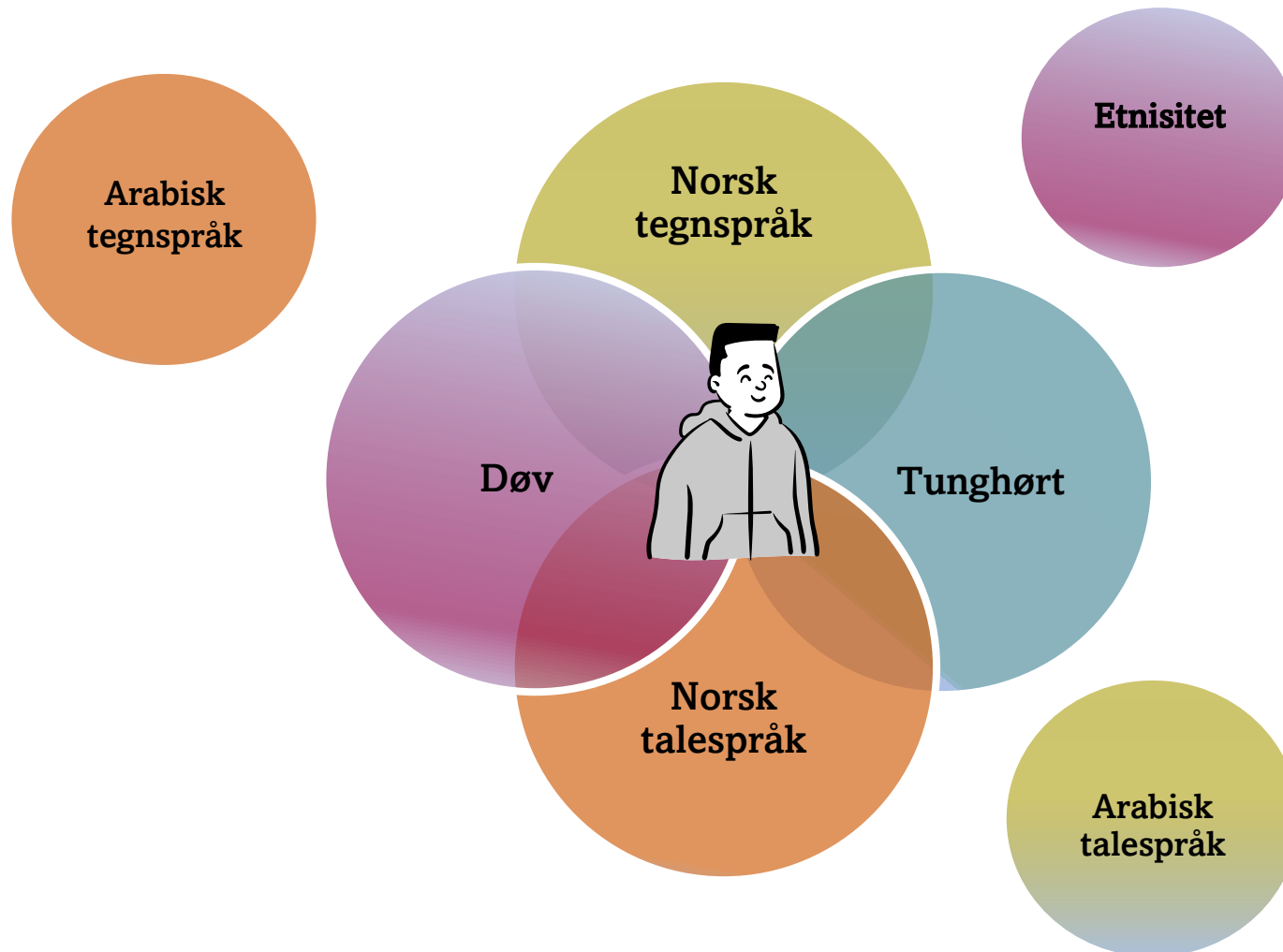
-

25 % har migrasjonsbakgrunn

(Briskeby skole og kompetansesenter, 2011)

Etnisk minoritet

Pasienter med minoritetsbakgrunn

Lost in translation?

Howdan møte migranter med sansetap i utredning og rehabilitering

En pasienthistorie

Jeg er 25 år og vokste opp med familien min i en fjellandsby i trak. Det var vanskelig for meg å jobbe ute, spesielt i merket. Jeg ble ført siden og var ofte syk og vellet ofte ting i bakken. Da ble foreldrene mine enne. Det var vanskelig å forstå hva de sa. For 5 år siden flyttet jeg og onkel til Norge, og jeg begynte etter hvert på norskurs. Det var vanskelig å lære hva lærerne sa, og jeg hadde vært i hodet hver dag. Jeg var mye borte fra skolen og lærte mye på familien min. Jeg startet ikke å lære norsk! En etne på skolen kontaktet legen min, hun snakket enne og enne mine og sa at jeg trengte høreapparat og briller. Legen min skjønte at det var vanskelig for meg å forstå og at jeg svarte med verste tanker. Det for henviste han meg til Signo Conrad Svendsen senter i CSS.

Utredning

Jeg ble på CSS i 2 uker. Jeg snakket med mange forskjellige behandlere og de brukte god tid for at jeg skulle forstå alt. Jeg tok mange ulike tester for å finne ut hva som var vanskelig for meg, slik at jeg kunne få hjelp videre. Den siste dagen på oppholdet var alle samlet til et felles møte. De fortalte meg at jeg har en sykdom som heter Usler. Det er grunnen til at jeg lærer og ser veldig dårlig, i tillegg fant de ut at jeg har diabetes. Det var et sjokk! Jeg skal tilbake til CSS for å lære mer om Usler og diabetes, hvordan jeg setter sprøyte og hvordan jeg kan leve godt med sykdommen.

Første møte med Signo Conrad Svendsen senter

En psykolog og en sykepleier fra CSS kom på besøk hjem til meg. De snakket delvis på tegnspråk og delvis med stemme. Han ene var døv, nesten som meg. De hadde en tegnspråkbok og en arabiskstamme bok med seg. I tillegg brukte de bilder til å forklare hvordan de kunne hjelpe meg. Vi brukte lang tid for at jeg skulle forstå. Etter hvert fikk de meg utredning og rehabilitering. Der kunne jeg få hjelp til å sortere tankene mine og forstå mer om sansetapet mitt.

Rehabilitering

Tilbake på CSS settet jeg på kvatretur, trene i basseng og i fysioall. Jeg møtte andre pasienter som trente seg opp etter skade eller som hadde det vanskelig i hverdagen. Alle hadde utfordringer med hørsel og noen med syn i tillegg. Mange var tegnspråklige og noen brukte høreapparat. Andre kommuniserte ved å lage tegn i hendene og på ryggen. Jeg fortalte bedre når det blevis tegn og stemme samtidig. Ar og til må vi også bruke bilder for at jeg skal forstå. Jeg møtte to andre som også har Usler. Han ene jobbet på et sted som var tilrettelagt med tegnspråk. Kan jeg også kan jobbe der? På et avsluttende samarbeidsmøte kom vi frem til at jeg skulle få hjelp fra ulike personer i kommunen. De skal også få opplæring fra CSS om hvordan de best kan kommunisere med meg.

Timeplan under utredning

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Operasjonsleder	All, for legene	Skaper med undersøkelse	Kontakt med sykepleiere	All, for legene
Medisinske fag	Artikkeler om sykdom	Alle med høringsbilde	Skaper med undersøkelse	Skaper med undersøkelse
Diagnose	Diagnose	Diagnose	Diagnose	Diagnose
Rehabiliteringsplan	Rehabiliteringsplan	Rehabiliteringsplan	Rehabiliteringsplan	Rehabiliteringsplan

Veien videre

Etter jeg var på CSS har det skjedd mye bra i livet mitt. Jeg har fått en støttekontakt som snakker arabisk og kan tegnspråk. En etne lærer meg å bruke og vedlikeholde høreapparatet og brillene. Hun sørger også for nye brannnrslare og øreklips som briller og vibrerer. Smart skil jeg på en mobiltelefon. Jeg får fortsatt hjelp til å veilede ting med og sette veivisningsplan. Jeg har begynt på en ny skole hvor alle lærerne snakker tegnspråk. Vi er få elever i klassen, og læreren tar seg god tid til å forklare. To dager i uka har jeg praksis på en tegnspråklig arbeidstid. Da lærer jeg masse! Det er så skil jeg to norskegreven og skole jobb. Nå føler jeg meg tryggere enn før.

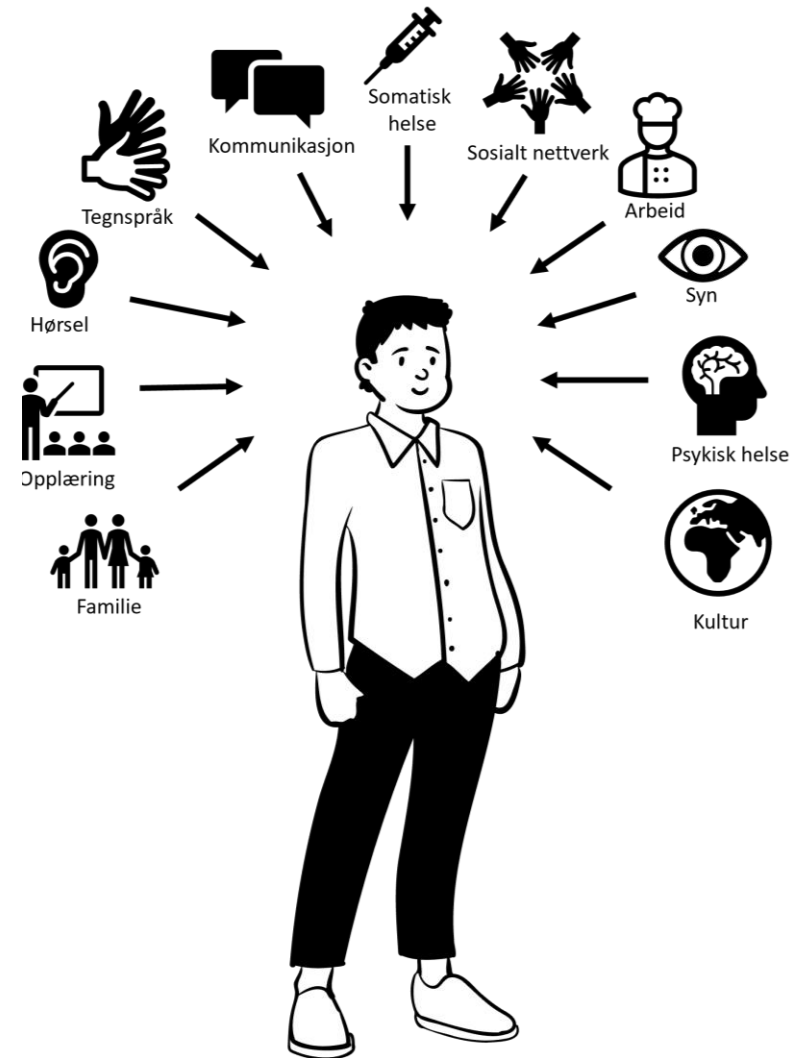
Signo Conrad Svendsen senter
www.signo.no/css

- Økning av pasienter med migrantbakgrunn
- Uklare henvisninger
- Kompleks og sammensatt

Faktorer som spiller inn

- Kulturelle barrierer
- Familieforhold
- Opplæring, skole og jobb
- Psykisk helse
- Lite nettverk
- Somatikk
- Språklige barrierer

Språklige barrierer

- Etablere tillit
- Komme i posisjon
- Felles språkplattform

Tester i utredning

- Språk
- Psykisk helse
- ADL
- Bistandbehov
- Kognitiv funksjon
- Fysisk helse

- Tilpasser til hver enkelt pasient

Tverrfaglig samarbeid

- Internt
- Eksternt

Hva kan dere gjøre?

- Tilpasninger i kommunikasjon
 - Tolk
 - Tegnspråk
 - Morsmål
- Veiledning
- Se etter symptomer på sansetap
- Videre utredning
- Ikke slipp pasienten

Kjennetegn på nedsatt syn og hørsel

Hørsel

Leser på munnen

Snakker høyt eller lavt

Myser

Fatigue

Hodepine

Nærhet

Demper/
forsterker lys

Plasserer seg etter lysforhold

Misforstår

Stiv nakke

Vender seg mot lyden

Syn

Redusert mobilitet og orientering

Mister oversikt

Tips og tilrettelegging

Se
ansiktet

Samtale-
forsterker

Tolk

Taktile
konkreter

Høreapparat

Blikkontakt

Nærhet

Filterbriller

Redusere
støy

Snakke
tydelig

Turtaking

Belysning

Kontraster

Ressursbank for sansetap

- Nasjonal behandlingstjeneste for sansetap og psykisk helse
 - <https://nbsph.no/>
- Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde
 - <https://www.dovblindhet.no>
- Statped statlig spesialpedagogisk tjeneste
 - <https://www.statped.no/kombinererte-syns--og-dovblindhet/>
- Nasjonalt ressurscenter for døvblinde
 - <https://www.eikholt.no/>
- Rådgivningskontoret for syn og hørsel
 - <https://www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/nedsatt-funksjonsevne/tilbud-til-syn-og-horselshemmede/radgivningskontoret-for-syn-og-horsel/>
- Nav Kunnskapsbanken:
 - Hørsel:
<https://www.kunnskapsbanken.net/horsel/>
 - Syn: <https://www.kunnskapsbanken.net/syn/>
 - Tolk:
<https://www.kunnskapsbanken.net/tolk/>
- Oslo voksenopplæring Skullerud, avdeling hørsel
 - <https://skullerud.oslovo.no/opplaringstilbud/spesialundervisning/vart-opplaringstilbud/opplaring-ved-avdeling-for-horselshemmede/>
- Norges døveforbund
 - <https://www.doveforbundet.no/>
- Ål folkehøyskole for døde:
 - <https://www.al.fhs.no/>

Vil du vite mer om oss?

Scan meg

